

Глобализация – процесс, протекающий независимо от желаний той или иной страны или союза стран. Глобализация стала определяющим фактором развития социально-экономической сферы мирового сообщества. Глобальная интеграция – совершенно новое качество хозяйствования, внедрение которого – вопрос не будущего, а настоящего [1, с. 216].

Сделать положительным процесс глобализации доступно каждой стране, и при этом смягчить негативные последствия – одна из важных целей международной политики.

Научн. рук. Кожанова Е. Ф.

Литература: 1. Глобализация: определение аргументов "за" и "против" // Научные труды Донецкого национального технического университета. – 2004. – № 87. – С. 177; 209–216. 2. Липов В. В. Міжнародна економіка : навч. посібн. / В. В. Липов. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 408 с. 3. Агеева А. А. Глобализация как современная тенденция развития мирового хозяйства: сущность, противоречия, перспективы / А. А. Агеева // Економічний вісник Донбасу. – 2007. – № 1. – 2007. – С. 83–95. 4. Глобализация экономики: qualis es et quo vadis? // Мировая экономика и международные отношения. – 2011. – № 1. – С. 16–24.

УДК 005.51(083.92)

Артюх І. С.

Студент 4 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

РОЛЬ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація. Розкрито сутність понять планування та бізнес-планування. Показано зв'язок планування з іншими функціями управління. Розглянуто важливість застосування процесу бізнес-планування в діяльності підприємства. Визначено роль бізнес-планування в розвитку підприємства.

Аннотация. Раскрыта сущность понятий планирования и бизнес-планирования. Показана связь планирования с другими функциями управления. Рассмотрена важность применения процесса бизнес-планирования в деятельности предприятия. Определена роль бизнес-планирования в развитии предпринимательства.

Annotation. The essence of the concepts of planning and business planning has been revealed. The connection between planning and other management functions has been shown. The importance of business planning process in enterprise activity has been studied. The role of business planning in enterprise development was defined.

Ключові слова: планування, бізнес-план, бізнес-планування, інвестиційне планування, підприємницька діяльність.

Сучасний бізнес характеризується швидким розвитком. Через високу конкуренцію спостерігається зниження рентабельності операцій. Це призводить до того, що для підтримання належного рівня, не говорячи про розвиток, фірмам треба звертати все більше уваги на такі елементи менеджменту, як загальна стратегія, маркетингова стратегія, логістика. Це пов'язано з тим, що від правильного вибору вектору розвитку політики збуту по кожному виду продукції, зниження затрат, грамотного управління фінансовими потоками залежить існування фірми на ринку.

В умовах ринкових відносин зберігається актуальність планування діяльності підприємства. Планування – закономірний результат пошуку людським суспільством найбільш раціональних і ефективних інструментів та способів свого історичного розвитку й виживання. Планування виробничої і комерційної діяльності необхідно для всіх організаційно-правових форм підприємств. Діяльність підприємства без плану – реакція на події, які відбуваються, діяльність на основі плану – реакція на передбачувані та заплановані явища [1].

Ураховуючи значущість даного процесу для розвитку підприємницької та будь-якої іншої діяльності, не дивно, що цим питанням займалися багато вчених. Так, Попов В. М., Ляпунов С. І., Муртузалієва С. Ю. розглядали економічний аналіз, бізнес-планування, інвестиційне проектування, Бухалков М. І., Краюхін Г. А., Летенко В. А., Мосін В. Н., Разумов І. М. розглядали теоретичні та практичні основи планування на підприємствах, основні види, методи та принципи планування. Горшкова Л. В. вивчала планування діяльності торгового підприємства.

Метою статті є визначення планування як процесу, необхідного для успішного управління суб'єктом господарювання та його роль у розвитку підприємництва.

Процес управління підприємством складається з багатьох функцій. У їх число входять планування і прогнозування; організація, координація і регулювання; облік, контроль і аналіз; активізація і стимулювання (рисунок). Так, саме функція планування слугує основою для прийняття управлінських рішень і становить управлінську діяльність, яка передбачає вироблення цілей і завдань управління виробництвом, а також визначення шляхів реалізації планів для досягнення поставлених цілей [2].

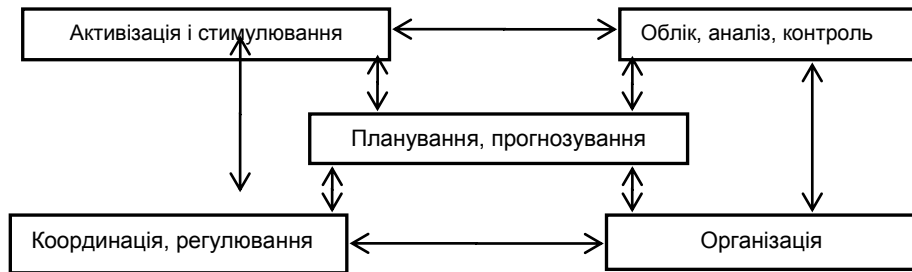

Рис. Зв'язок планування з іншими функціями управління [2]

Найбільш досконалою формою планування в умовах ринку є бізнес-планування. Не можна говорити про те, що бізнес-планування присвячено тільки створенню кінцевого продукту під назвою "бізнес-план". Безсумнівно, його методи знаходять застосування при вирішенні завдань, що виникають у ході цього процесу. Однак методи бізнес-планування використовуються для розв'язання більш широкого кола проблем. Це проблеми, як правило, пов'язані з довгостроковим плануванням: освоєння нових сфер виробничої чи комерційної діяльності, злиття з іншими фірмами або їх придбання, розробка довгострокових програм розвитку [3].

В умовах ринку нереально домогтися стабільного успіху в бізнесі, якщо не планувати ефективно його розвиток, не акумулювати постійно інформацію про власні стан і перспективи, про стан цільових ринків, положення на них конкурентів та ін. Необхідно не тільки точно уявляти свої потреби на перспективу в матеріальних, трудових, інтелектуальних, фінансових ресурсах, але й передбачати джерела їх отримання, вміти виявляти ефективність використання ресурсів у процесі роботи підприємства.

Отже, бізнес-планування – це об'єктивна оцінка власної підприємницької діяльності підприємства, фірми і в той же час необхідний інструмент проектно-інвестиційних рішень відповідно до потреб ринку і ситуації, що склалася у господарюванні.

У загальному випадку бізнес-планування передбачає вирішення стратегічних і тактичних завдань, що стоять перед підприємством.

Слід відзначити три основні причини, що викликають потреби в розробці бізнес-плану діяльності підприємства:

- 1) забезпечення об'єктивної оцінки бізнесу, що враховує середньострокові і довгострокові цілі;
- 2) приведення підприємства до успіху в результаті використання методології бізнес-планування та його моніторингу;
- 3) створення умов на підприємствах, при яких упроваджені ідеї в найбільш доступному і цілісному вигляді доводяться до інших, і таким чином, забезпечується залучення необхідних фінансових ресурсів [4].

Також слід зазначити основні переваги, які дає підприємцю бізнес-планування:

можливість чітко обдумати і сформулювати свої ідеї, перевірити їх життєздатність на папері шляхом розрахунків;

застраховує підприємця від багатьох помилок і непотрібних витрат, економить гроші, час;

бізнес-план слугуватиме як схема чи карта, точне слідування якій дозволить з більшою вірогідністю досягти наміченої цілі [5].

На сьогоднішній день бізнес-планування є головною функцією управління будь-яким підприємством. Саме з бізнес-планування починається як створення, так і функціонування господарюючого суб'єкта. Про це свідчить і досвід країн з розвинутою ринковою економікою. Недооцінка бізнес-планування в умовах ринку, зведення його до мінімуму, ігнорування або некомпетентне здійснення, як правило, призводять до великих економічних втрат, до явищ неплатоспроможності підприємств.

Наук. керівн. Кожанова Є. П.

Література: 1. Колонтаєвський О. П. Бізнес-планування : конспект лекцій / О. П. Колонтаєвський, І. О. Самойленко. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 56 с. 2. Горшкова Л. В. Планирование торговли / Л. В. Горшкова. – Владивосток: Изд. Дальневосточного университета, 2005. – С. 8. 3. Планування діяльності підприємства : навч. посібн. / за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2005. – 159 с. 4. Бізнес-планування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://fictionbook.ru/author/vladimir_nayidenkov/biznes_planirovanie/read_online.html?page=1. 5. План інвестора [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.planinvestora.info/bplanirovanie.php>.